

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre . . . 8 kor.
Fél évre . . . 4 kor.
Negyed évre . . . 2 kor.

NYILTTÉRI

közlemények soronként 40
fillérért közöltenek.

HIRDETÉSEK

1 csa ó díjazásba szerint
számítatnak. — Többszöri
hirdetésnél árkedvezmény.

SZÉKELYSÉG

POLITIKAI, KÖZGAZDASÁGI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Csik-Szereda, Apaffy Mihály utca — sz. dr. Nagy Béni ügyvédi irodája, hova minden a lap szellemi részét illető közlemények küldendők. — Kéziratok nem adatkak vissza.

KIADÓHIVATAL:

Cytszede Gyula nyomdája, hova a hirdetések, nyilttéri közlemények és előfizetési pénzek stb. küldendők.

Megjelenik minden hétfőn.

Felelős szerkesztő és lapfajladonos:
DR. NAGY BÉNI ÜGYVÉD.

Egyes szám ára 16 fillér.

Hazugságok.

Hazugság az, hogy ma alkotmányos állami életet élünk. Az ugynevezett alkotmányos aera harmincznyolcadik esztendejében e hazugság kétségtelen bizonyossággá vált. A dolog lényegének közönséges kendőzése volt, amit nemzetünk szemfényvesztésére el eddig kormányaink és államférfiaink végre vittek. Többé-kevésbé a közvéleménynek megtévesztésével egyesek burkolt abszolutizmus korszakát éltük eddig is, hol a nemzet önkaratallal csupán nagyon zárt körben mozoghatott, s mihelyt pedig képzelt állami önállósága s ebből teoritice folyó kétségtelen jogai alapján csupán a kiszabott kör határát érintette, egyszerűen és röviden felülről orrára koppintottak. Eddig és ne tovább, ha fel nem akard magadra újból idézni „a kimondhatatlan” szenvedéseket és nyomorúságokat, melyeket négy század keserves tanulságai alapján már eléggé megismerhetél.

A legnagyobb hazugság továbbá, hogy Magyarország jogállam volna. A tan és tudományos könyvek, doktrínák tudosal e hazugságot tiszta jóhiszeműséggel eléggé iparkodtak a köztudatba átvinni, azonban, mint minden tudományos elméletnek, melyre a való élet reá czáfol, minden szépségével papiron maradt. Jogállamban a törvények ereje nemcsak szent és sérthetetlen, hanem azok tartalma is kétségtelen. A polgárok a törvényekben oly szilárd jogositványokkal rendelkeznek, melyeket semmiféle hatalom megbolygatni, vagy félremagyarázni nem képes. Nálunk ellenben minden bizonyos, csak a törvények ereje és értelme nem. A mindennapi tapasztalat igazolja, hogy a Kristóffy-féle törvény magyarázatok ma holnap országunkat és alkotmányunkat a csödbe juttatják. Az egyéni szabadságot és jogositványokat összetöri a meghonosodni kezdő kémkedési, jobban mondva spiczli rendszer, mely mindig az abszolutizmusnak elmosódhatatlan támasztéka. Jogállam csak alkotmányos állam lehet; az abszolutisztikus kormányforma akarva nem akarva, rendórállammá vedlik át, ahol az egyének annyi joga van, mint magának a nép összességének. Az egyéni akarat, egyéni tevékenység, szabad elhatározás, gondolat és szólásszabadság a rendőri hatalom nyomása alatt megfojtatik s az ember közönséges igavonó barommá alakul, hol a járom-

pálcza lesz az egyéni szabadság terjedelmének határa. Már már eddig is körülbelől ebben az állapotban vagyunk, legtovább csak az van hátra, hogy mindaz a törvénytelenység és erőszakosság, mely eddig a törvényesség árca alatt jelent meg, egész meztelességében álljon elénk.

Természetesen hazugság az előbb elmondottakból folyólag az is, hogy nálunk a szoros és teljes értelmében vett szólás és gondolat szabadság van. Mindkettőnél alkuszunk bizony folytonosan a körülményekkel és a tárgyakal. Gyötrelmesebb munkát elképzelni sem lehet, mint azét, aki igazságok kimondására vállalkozik. A lényegét kénytelen a formák háta mögé úgy elbujtatni, hogy annak mivolta elveszzen. Soha sem lehet tudni, hogy valamelyik tulbuzgó ügyész a leghiggadtabb és legokosabb tudományos kritikából is mikor olvassa ki a büntető törvénykönyv valamelyik szakaszának megsértését.

Es ezt így tovább lehet folytatni.

Hazugság öntudatos állami életünk. Mi Európa népei között afféle megtürt személy szerepét játszuk, akiknek létjogosultsága abban a pillanatban lejárt, mihelyt másoknak szüksége nincs reá, avagy helyzetével elégedetlenkedne, nem hunyja be szemét a megkoppasztási művelet alatt és sorát nem viseli birkatürellemmel.

Hazugság az, hogy a mi politikánkban a tisztesség volna az irányadó és vezető elv. A tisztesség csak mellékes dolog. Szépség flastroinnak jó addig, amíg a magas politika gátjával nem szolgál, azután már többé semmi szerepe nincs. Kegyetlen bizonyossága annak a ma és közelmúlt eseményei, amikor a politikai kalandorok sáskahad módjára árasztják el az ország minden részét és czéljaik elérésére a legkétesebb és legtisztességtelenebb eszközöket is felhasználják a „divide et impera” ősi ausztriai recept alapján.

Fel lehet most már vetni azt a kérdést, hogy ennyi hazugság között, hol az igazság?!

Az igazságot mindennek az ellenkezőjében kell keresnünk, amit előbb hazugságnak jellemeztünk. Majd ha bekövetkezik a diktátora, a katonai abszolutizmus, melyről ma már mindenütt suttognak, a hazugságok egytől-egyik napfényre kerülnek. Legalább ennyi hasznunk, minden kár mellett is — be fog következni.

Hogy aztán a népek életének legnagyobb hazugsága: az abszolutizmus, mennyi ideig élhet, szinte felesleges is erről a XX-ik században véleményeket mondani. A terv és gondolat a mai felfogás, gazdasági élet, technika és felvilágosodottság korában oly örületes valami, mely csak azok fejében fogam-satlik meg, kik még a múlt századokból merítik tudományukat. A kik leg-alább is egy századdal hátrább élnek a modern ember verőfényes felvilágosodottságától. Madárijesztőnek, megfélemlítő eszköznek sem válik ma már be, mert még a legfélénkebb szívű sem ijed meg tőle. E szerint csak órái lehetnek, de meg napjai sem, mint minden oly intézménynek, mely idejét multta. Majd ha összeomlik a féltve őrzött nagyhatalmi állás, ha megrendül a legfőbb tekintélyekbe veszett hit, ha mindenki öntudatára ébred annak, hogy évszázadokon keresztül hazugságokkal áltattak egy nemzetet, újból ki fog törni a legfőbb igazság, „Tanácskoznak Bécsben, de mást rendelkez az égben”. Minden halandó, csak a nép örök életű. Az örök életűnek pedig joga van az ő sorsát saját belátása szerint intézni és e joghoz az erő is megadatott neki.

Báró Grödel urék.

Báró Grödel urékra, a többszörös milliomos gyulafalvi, beszterceli, romániai stb. fakeskedő cégre újabban rossz napok járnak. Miként a budapesti lapokból nem régen olvashattuk, a romániai lapok egymásután intézték a báró urék ellen a legkegyetlenebb és legkompromitálób támadásokat. Természetesen, miután a báró urak egyuttal Grödelek is s így tetemes mennyiségben rendelkeznek a felett, amit köznyelven pénznek hívunk, hamarosan kiheverik e muló bajokat. Közönséges bárányhimlő az egész, mely bár kellemetlen a mig tart, de még szépségéhibát sem hagy maga után. Újabban a kézdívsárhelyt megjelenő „Székely Ujság” közöl a báró urak viselt dolgairól egy kisebb cikket. Helyén valónak tartjuk e cikket egész terjedelmében közreadni nemcsak azért, mivel Grödel urékrol van benne szó, hanem azért is, mert minket csikiakat is a dolog közelebről érdekel. E cikk a következő:

„Az oláhországi „Prezentul” nevű lap erős támadásokat intéz a nálunk nemrég báróságot vásárolt Grödel testvérek ellen, kik tudvalevőleg a gyulafalvi nagy erdőipari vállalat tulajdonosai is.

Nevezett lap azt állítja, hogy Grödel urék nem éppen tisztességes módokon szerzik össze a magyar határral szomszédos oláh területeken fekvő erdőségeket s egész sokaságát sorolja fel a visszaéléseknek, melyekkel a vám és adóellenőrzés kijátszásával a magyar államot is megkárosítják. Hogy a vádak mennyire felelnek meg a valóságnak, nem tudjuk. Annyi tény, hogy nagyobb ellenőrzés nem volna felesleges ezen erdőipari üzlettel szemben, mint ezt néhai Molnár Józsiás is a képviselőházban többször sürgette. E kérdésekre különben még rá fogunk térni. Most kapcsolatosan azt a tényt említtük fel, hogy a nevezett erdőipari üzlet mily nagy véráldozatba került a magyar államnak s a székely népnek. Egy kisebb hadjárat nem követelne annyi ember életét s nem csonkítana meg annyi dolgos embert, mint a meennyit évenként a nevezett erdőipar követel. Csodálkozunk, hogy míg más helyeken az ipartelepülőség messzeemenő intézkedéseket tesz a munkások élete s testi épségének biztonsága céljából, addig összedugott kézzel nézi, hogy a helytelen munka beosztás czélyszerűtlen berendezés s a vezetők hanyagsága, gondatlansága folytán az „Erdélyi Erdőipar Részvénytársaság” gyulafalvi szomszédos ipartelepeln napról-napra fordulnak elő számos székely munkás életébe, testi épségébe kerülő balesetek, hogy a kézdívásárhelyi „Rudolf” körház állandóan tömve van e jeles üzlet sebesültjeivel. Szinte hihetetlen azután, hogy milyen könnyőrületlenül bánik ez a vállalat azokkal kiket kenyérkeresőiktől fosztott meg és kiket munkaképtelenné tett üzletükért végzett munkájuk közben a könnyelműség.

A dús gazdag cég, mely a székely nép ősi vagyonát képező erdőségekből potomannal óriási vagyont harcolt össze, hallatlanul lukar a székely nép szerencsétlenül

járt fiaira részére nyújtott temetkezési segély, kártérítés és végkielégítés adásánál, pedig bezzeg a bároságra egész könnyűszerrel dobták ki a százezerket. Jó lesz ha a halóság szigorubb ellenőrzés alá vezi minden irányban ezen üzleteskedő jövevényeket, mert különben akadhatnak, kik elhíszik az oláh újság azon vádját, hogy: Magyarország mindenkit meg lehet vesztegetni.”

Ez a dolog minket különösen azért érdekel, mert a gyulafalvi fűrésztelep munkásainak java részét csiki munkások teszik, akik lépten nyomon ki vannak téve az élet és testi épség körül előforduló balesetnek és szerencsétlenségeknek. A vége pedig legtöbb esetben az szokott lenni, hogy baleset esetén hirtelen beszállítják s ahol aztán reálbizzák szerencsétlen sorsára. Kártalanításról pedig éppenséggel nincs szó. Hogy ne mondhassa senki, miszerint az az általános frázisoknak ültünk fel, konkrét esetet hozunk fel. Városunkban minden vásáros napon lehet egy fiatal, erőteljes, de béna koldust látni, kinek fellába teljesen liányzik. Ez az ember Györgypál Károly csikmindszentü volt jóralvó földmives ember, akinek egyik lábát szintén Grödeléknek gyulafalvi telepén törte össze a fa, úgy hogy azt több amputálni kellett. Ennek következtében nemcsak munkaképességét veszítette el, hanem kis vagyonkaja is rövid idő alatt elzúllott s ma már emberek könyör adományából éldegél napról-napra. Nehogy azonban azt higgye valaki, hogy Grödel urék egy fillérrel is kártalanították, sőt ellenkezőleg, mikor arról volt szó, felhasználták azt a körülményt, hogy a szerencsétlen munkásoknyvét elvesztette és először letagadták, hogy náluk dolgozott volna, azután azt a kifogást emelték, hogy a „Societata anonima romana pentru industrie” román részv. társaságnál dolgozott, tessék

ennél kereskedni kártérítésért. Elkéintve attól, hogy az említett román társaság és Grödel urék a székely ember kellő anyagi erő hiányában fel kellett hagyjon a perlekedéssel. Aztán Romániába sok minden miatt nehéz is valakinek, pláne székely embernek Grödelékkal szemben igazához jutni.

Ma tehát ez az ember azért, hogy a Grödel bárók milliói összegyűjtésében segédkezett, utcai koldus. Ez székely nemcsak az illetőkre, de székely az államra, társadalomra s mindenkire, aki valamit tehet a hatalmasokkal szemben. Csakugyan ideje már, hogy Grödel urék rövidebb pórázra fogassanak.

A budapesti Uránia-színház Csik-szeredában.

A budapesti Uránia színház vidéki osztálya városunkban az elmúlt héten három előadást rendezett. Január 16. este előadott Pokár Gyula „Párisi asszony”; 17-én György Ilona „Skócia”; 18-án Strausz A. „Az orosz-japán háború” című darabja. Különösen az első és utolsó előadáson az októklili drága helyárok mellett is akkora közönség vett részt, amely városunkban ritka kivétel a alkalmakkor szokott előfordulni.

Ani magát az előadásokat illeti, nincs az a résztevő, aki őszintén be ne vallaná csalódását. Nem azért, mintha vagy a darabok megválasztása, vagy azoknak értettségük tekintetében valamely kifogást lehetne emelni, hanem a miatt, mert a budapesti Uránia színházak még vidéki osztályától is az előadások technikai részében sokkal többet vártunk és reméltünk, mint amennyit tényleg nyertünk. A vitatott modulaton képek kifogástalanok, ellenben mi helyt az ugynevezett „mozgó” fényképekre került a sor, szerfelett azok mozgásában és rezgésében volt részünk. Nemcsak a szemek rosszabbodtak meg a három előadásban leg-

Csikszereda őskorából.

Feljegyezte: T. Nagy Imre.

— A „Székelység” eredeti tárczája. —

A somlyói tömléceket — akkor nem foghának hívták — leginkább az ökr- és lótolvajok népesítették. Házagosan kerültek be oda rablók vagy gyilkosok is, de az ökrlopás virtusa, itt az oláh határhoz közel, teljes virágzó korát élte. Helyből is loptak, de annál többet Oláhországból. A tavaszon legelőre hajtott marhából a gazda soha sem tudta, hogy őszszel hánnyat láthat vizizont. Voltak olyan pimasz tolvajok is, akik az erdőn leütöttek egy ökröt azért, hogy a marjából egy pár bocskorra valót lenyuzzanak, a többit ott hagyták. Az olyan tolvajok száma pedig légió volt, akik lókereskedést űztek. Ezek üzlete abból állott, hogy Csikből Kolozsvárig szekereskedtek.

Csikből elindultak két rozsz lóval s mikor egy hónap múlva hazajöttek, elől is négy, a sarogja után is legalább négy jó ló volt köve. Az üzlet egyszerű volt. Amerre jártak, a legelőn levő lovakból előbb-előbb egyet-egyet szekerük után kötöttek. Innen pedig vágattak velük Oláhország felé. Sokan rajta vesztettek, sokaknak a ló maradt oda kereskedés közben, mert tév-ül rajtakapták és agyonfelejtették őket. Ebből azonban nehogy valaki azt következtesse, hogy ezt az ipart csak a csikiai űztek s elszörnyedjen a mi népünk

rosszaságán. Ne, egy cseppet is, mert így volt az mindentűt, sőt nemcsak Magyarország határain belül, hanem kívül még inkább. Ezen szelid háziipar űzői pedig úgy ismerték egymást minden vonalon, hogy bármelyik perczen tudták egy elvesztett állat nyomát. Az sem volt ritkaság, hogy az elvesztett állat tulajdonosa éjjel maga mellé vette a komáit, lószekérre ültek s a más vidéken lakó tolvaj ablaka alá hajlattak. Ott a komát felköltötték, kihívták a kapulosa, s azon módon éjjeli kosztumben felragadták a szekérre és elvágattak vele. A szekéren rövid úton kivallatták, elítélték, az ítéletet végrehajtották s a mező közepén már csak a halottat lökték le a szekérről.

Nagy figyelemmel írtották a fináncokat, mert ezeket tartották a pálinkafőzés, dohánycsempészést közvetlen ellenségének. Hetenként lehetett hírt hallani róla, hogy itt meg amott egy-két fiáncot agyonverték. E téren a legnagyobb hírnévre a kászoniak tettek szert.

Az ilyen ökr-bajba, vagy fináncesetbe keveredettek egy bizonyos százaléka azért mégis belekerült a somlyói tömlécebe, mialatt otthon azt mondták róluk, hogy — a somlyói iskolába jár. Ebben az iskolában aztán a rab urak nem voltak éppen olyan nagy urak, mint most. Munkára hordozták őket a hajduk, de összelánczolt két lábukon csörtették a nehéz vasat.

Nagyobb bünteteket elkövetőkön hamar megescit az is, hogy fára kerültek, mert nagyon gyakran ki volt hirdetve a statárium. Mi is jelen voltunk egy akasztáson, mikor egyszerre három elítélten hajtottak végre halálos ítéletet a lehető legnagyobb nyilvánossággal. Előre hetekkel kinyomatták a barátok nyomdájában az ítéletet, a lehető legnagyobb körben szétosztották s a végrehajtásra mintegy meghívták a közönséget. Az elítélteket a somlyói székház kapuja alatt — bemenet balra — levő szobában egy hétig tartották sirlomházban, hova mindenkinek szabad bemenete volt. A végrehajtás napján reggel 7 órakor indult el a gyászos menet a székházból hosszú kocsisoron, katonaság kísérete mellett. A Szék-utján és Csikszeredán végig azon köves dombra vonultak fel, melynek aljában az én telkem fekszik s ott a domb tetőn sorjában délnyugatnak álló három magas fenyőfa oszlopon egyenként hajtották végre az ítéletet. — Az ilyen nagy nyilvánossággal való végrehajtásnak az a célzata, hogy rettentse és elrettentsen, a legnagyobb mértékben sikerült. Most is iszonyattal gondolok arra a gyászos jelenetre, sőt a kivégzettek nevére is emlékszem.

Ha nem csalódom: Gligu Szilimon, Gligu Togyer és Laczkó Péter volt a nevük. Rablógyilkosságért voltak elítélve, amelyet a legnagyobb vandalizmussal és kegyetlenséggel hajtottak végre.

alább 50 százalékkal, hanem volt olyan részg fénykép is, mely állítólag csantajeleneteket ábrázolt, azonban a legjobb látóképességű ember sem látott belőle egyebet, mint egy kínosan vibráló sötét foltot.

A budapesti Uránia színház czéga alatt utazó „vidéki” kirendeltségtől pedig mindenki jogosan elvárhatja, hogy három koronás belépti díj mellett ha nem is produkál oly művészi tökélyességű dolgokat, mint a budapesti anyuhézet, hol a modern technika minden előnye rendelkezésére áll, mindazonáltal felismerkedjék azokon a városról-városra utazó nagyon vállalkozóknak, kik néhány hatos belépti díj mellett igen sokszor több, jobb és értékesebb mozgó fényképeket produkálnak. A vidék nem érdemli meg azt az elhanyagolást, hogy régi kislejeztezett, kikopott gépekkel akarják a jóhiszenű és jogos várakozásokkal telve lévő közönséget félvezetni s áldozatkész-ségét kiaknázni. Hisz utóvégre annak a közönségnek legalább is 80 százaléka, mely az Uránia előadását [városunkban végig nézta], a mozgófényképekkel nem itt ismerkedett meg s ennél fogva azt semmi hübéval és semmi nagyhangzú mozgó névvel nem lehet félvezetni. Egész nyugodtan állíthatjuk, hogy az Uránia czéga, a megjelenésével városunkban annyira hitelét veszítette, hogy másodsor nemcsak nem fog busás jövedelemmel eltávozni, de alig hiszszük, hogy valaki akadjon, aki pénzt és szemét kokakázással selejtes dolgairt.

Ismételjük és hangsúlyozzuk, hogy ez az elítélő kritikánk csupán csak az u. n. mozgó fényképekre vonatkozik és sem a vetített álló képeket, sem magukat a darabokat nem érinti. Ezek már megérdemelték az örökösödést egy tanulságos tartalmuknál, mint az előállítás és produkció jeleségénél fogva. Különösen a „Párisi asszony”, Pekár Gyulának, a hírneves írónak darajla emelkedik ki a három előadott darab közül.

Azt mondanom sem kell, mert az mindenki tudja, hogy az ötvenes években minden sárga-fekete volt, még a kert oldalát se lehetett volna nemzeti színűre festeni. A faluk végén levő jelzőtáblák, tilalomtáblák oszlopai, a csikszeredei vár kapui, az utak korlátjai, mind meg annyit kérészt arczulapsáppal bosszantották a járókelőt. A nemzeti színű szalagvég még a ládáiában is csak félve húzódt meg, mert felfedezés esetén tömlőcsebe került a tulajdonos. Fegyverek, pisztolyok a csűrök zsupfedelére rejtőztek. Egy piros vagy zöld nyakendő viselőjét már spiclik tartották szemmel. A faluk végén levő jelzőtáblákra egyegy kétféle sas mellé ki volt írva: falu — dorf — Csik-Zsögöd. A hivatalok oldalára, kapuira, ajtóira, sőt a falusbíró lakására is mindenütt ki volt függesztve a kétféle sas, néhol még a templomok oldalára is felkerült. Mindenütt a Bezirks-gericht, Steueramt, Ober Arzt, Unter Annehmer, Ober-aueher, Bezirks Amt, Bezirks Vorsteher stb. feliratokat lehetett látni. Sőt a magán czégek is versenyre keltek németességükkel. Szeredában, hol most a Barcsai korszakja van, ki volt írva: Gasthaus zum Hirschen; a város között pedig ilyen feliratokat lehetett látni: Johan Hawliczek Herren-sneider, Johan Blizera Damenkleider verfertiger, Johan Bloz schuster, an Kadrszawek zuckerbekerer, stb., Szóval a Jótanyúk országa lett Csik-ország is, azzal a sok Johannal, akik a somlyói székházban

Mint értesülünk, a legközelebbi hetekben a szomszédunkban levő városokat is az Uránia felkeresi. Ez alkalommal meggyőződhetnek ott is, hogy e kritikánkban teljes igazunk van és nem vezetett semmi ellenszenv vagy harag, amire különben az szolote semmi okunk sincs.

HIREK.

Kinevezés. A vallás- és közoktatásügyi miniszter Szopos Sándor okleveles rajztanárt, városunk szülöttét, a gyergyólitrói állami polgári iskolához rendes rajztanárná nevezte ki.

Áthelyezés. A székelyudvarhelyi pénzügyigazgatóság Borbély Sándor csikszeredei és Kovács Tamás Olaszteleki m. kir. pénzügyári szemléseket kölcsönösen áthelyezte.

Esküvő. Hajnó Lóricz Ferenc csikszeredei lakos folyó hó 21-én tartotta esküvőjét Csicsóban Buzás József kedves leányával Rózsikával.

Halálozás. Szopos Bóniám csikszeredei nyugalmazott posta- és táviráda-állást folyó hó 18-án elhunyt. Temetése 20-án délután 3 órakor ment végbe. Az elhunytat a nagy számu rokonság és résztvevő közönség kísérte a temetőbe.

Műkedvelői előadás. A csikszeredei iparos ifjusági önképzőkör folyó évi február hó 4-én — nem mint a mult számunkban jeleztük volt, másoros estélyi — műkedvelői előadást fog rendezni a Kosuth-szállodában. Szinre kerül Vidor Pál 3 felvonásos énekes népszínműve „A veres sapka”, melynek próbái már javában folynak. A rendezést Radler Antal vállalta el, ki állítólag már több vidéki városban rendezett műkedvelői előadásokat melyek rendszerint sikerültek is.

tanyáztak, s akik Csehországban, Morvaországban és a többi örökös tartományokban eredetileg a rezes bandákban működtek, vagy jobb esetekben kucsérek vagy ketnerek voltak a Wiener Kaffeeban. Az ilyen egzisztenciák maradácai most is kísértének Magyarországon, vagy miint főispánok, vagy mint azok eskütelételenül segédkező szereplők, mert a magjuk nem tudott kivesszni a 38 éves alkotmányos élet alatt sem. Annyi örömrünk telhetik bennük most, hogy a fenyegető abszolútizmus beálltával nem fog rászorulni a Fehérvári kormány, hogy újból Csehországból s a többi örökös tartományokból hozza be a becirkereket, mert az egyszer elvetett jó mag hajtásait itthon is feltalálja.

Ezzel semmi esetre sem ítéhetjük el a becirkereket, mert hiszen a mi szomorú állapotainknak nem ők, hanem sokkal magasabb körök voltak az okai. Különben azt is el kell ismernünk, hogy köztük sok jó hivatalnok is került, akik nemcsak pontosan, de okosan is megfélelték hivatásuknak. Annak, hogy ők a falusi székelyiely ügyes-bajos dolgában Protokoll-t vettek fel és Zeugnisst adtak, nem ők voltak az okai, csak az eszközei.

Az 50-es években olyan csendesség volt minden vonalon, hogy egy árva fűszál sem mozdult. Ennek dacára a faluk meg voltak rakva katonasággal. Minden háznál két-három katona volt beszállásolva. A kapusok tetején ki volt függesztve min-

Előjáróság választás. Csiktaplocza községben az előjáróság választása e hó 18-án történt meg, mely alkalommal közfelkialással megválasztották: községi bírónak Vizi József, volt albiró, pénztárnok és adószedőnek: Botár József, albiró és községmunkák: Szász Sándor, esküdteknek Molnár Ferenc, Botár József (ferkő), Györgypál Elek (amer.) Hogy mily csendesen és csekély érdeklődéssel folyt le a választás, az a választások történetében valóban ritkaság. Tartozunk referálni arról is, hogy ugy a képviselőtestület, mint a közönség részéről az volt az általános óhaját, hogy jelöltessék Gegő István is a ki a bírói tisztet 8 éven keresztül talpra esetten és becsülettel viselte. Ő azonban, megelégetvén a szolgálatot, sehogy sem volt rábíráható, hogy ezen állásra tovább is reflektáljon. Hasonlóan Gál Antal is, a ki a pénztárnoki tisztet szerény becsületességgel, előzékenységgel s főleg listá kézzel viselte, nem volt hajlandó az állásra újlag pályázni. Így tehát mindkettő szeretettel és közbecsüléssel környezve vonult vissza saját gazdaságába. Fogadják a köztgy terén teljesített hűség szolgálatukért hálás elismerésünköt! Az új előjárók pedig, kik valamennyiben közkedvelt derék emberek, nyamerjenek az Égtől erőt és kitartást, az ők nehéz és sokszor kellemetlen teendőiknek buzgó teljesítésére!

A csikszeredei takarékpénztár részvényársaság évi rendes közgyűlését saját helyiségeiben folyó évi február 2-án délután 2 órakor tartja meg. E közgyűlés tárgysorozatát az igazgatóság jelentése az 1905. évi üzleti működésről, a zárszámadás beterveztése, felügyelő bizottság jelentése, a felmentvények megadása, egy igazgatósági tag választása és végül az igazgatóság külön előterjesztése képezi. A meghívóval egyidejűleg kiadott mult évi jelentésből kiemelendő, hogy a takarékpénztár vagyona 1905. december 31-én 1.495.414 korona 80 fillér volt. A központ és 2 fiók évi forgalma 4.277.148 korona. Tisztanyeremény: 29512 korona 67 fillér, mely összegből levonva az alapszállásnyújtó jutalékokat a részvényesek között 16231 korona

denült a háznál lakó katonák számának és rangjának jelvény, zsupból kötött apró meszelőcsetek formájában. Két meszelőcset kaplárt, három fűrt stb. jelzett. Az adófizetés és közszolgálmány ugy folyt be, mint a karikacsapás, mert a vonakodóhoz vagy késlelkedőhöz az összeg mérvéhez képest több vagy kevesebb katonát szállásoltak be, akiket a gazdának tartania kellett s a mellett naponta patkópénzt (igy hívták a késedelmi kamatot) is kellett fizetnie. A rendesen elszállásolt katonáknak fejenként schlaf-krajczárt kapott a szállás tulajdonos. Soha sem volt a pityókának olyan kelete és ára Csikban, mint azon időben, mert a kiszállásolt katonák majdnem kivétel nélkül polákok lévén, kiváló étvágygyal fogyasztották a pityókat, melyet ők picorsor néven ismertek. A lovas katonák közül az uhánerekek voltak némely falura kiszállásolva, kiknek pikás katonai gyakorlatai a falusiak multságára szolgáltak.

Akik tanui voltak az ötvenes évek kormányzati rendszerének, azok előt nem látszik oly kellemetlennek a most fenyegető abszolútizmus beállása; akik pedig a 48 előtti időkre is emlékeznek, azok pláne tisztán látják az akkori és mai idők teljes hasonlatosságát. Akik e mellett a történelmet is lapozzák, azok még éppen teljesen tisztában vannak azzal, hogy a mai szerencsétlen magyar kormányt nem a maga ezse és intenciói szerint cselekszi azt a sok erőszakos ostobaságot, amit naponta elkövet.

97 fillér kerül felosztás alá. Ebből pedig egy-egy részvényre osztalék fejében a múlt évre 8 korona esik.

Török Pál haragszik. A „Székelyudvarhely” című lapból olvassuk „Szegény Gyergyó és Csik” cím alatt megjelent következő hírt: „Szegény Gyergyó és Csik! Hogy lehetetek annyira meg gondofiatlanok? Miért nem kértétek fel Palikát, hogy bizcsejen át hozzátok főispánnak és legyen titeket örökre boldoggá szellemének vasúli fényével? Nem féltetek haragjának boszú vilámlásától? Ugy kell nektek? Megerdemeltétek, hogy földlőz verjen, feliporjon, szétmarczangoljon, kevékbetörjön, felnégyeljen... Mert halljátok mit üzen legutolsó lapjában nektek, rólatok: „Csak az volna a felülő, ha olyan olyan jöne, ami felvilágosodottságra mutat”. Mondjátok, nem éreztetek a napokban valamit utolsó ítéleti rengést, mert akkor a Palika haragja hancuzinált végig Csikor-szágán? Élték még azután is. Ha meghaltatok, tudassatok azonnal.” Hát bizony élünk még, ahogy lehet. Sőt tán kényelmesebben, mint Udvarhely vármegye, mert mi már háró Szentkereszthy Pálból is kifogytunk A nagy harag szelét sem igen éreztük, jól lehet a Hargita felől mindig szokott dermesztő szél fujdogálni, azonban ehhez hozzá szoktunk. Elhisszük lapír-sunknak azt is, amit „Palika” rólunk mondott és ő szintén szölvő a „felvilágosodottság” hiánya miatt sem estnk kétségbe. Ebből is van annyi, amennyi nekünk elég, a sok pedig mindenkinek ártalmas. Mindazonáltal az „emberevő” elnevezés kikerülése czéijából teszünk neki egy ajánlatot. Miután báró Szentkereszthy Pál lemondott, ajánlja fel újból a kormányának szolgálatait és foglalja el az ő el nem foglalt helyét. Legyen, illetve próbálja meg a mi beczézet főispánunk lenni s hozzon egy cseppet abból a megmérhetetlen „felvilágosodottság”-ból ide, mely neki különös osztályrészeül jutott. Annnyit hallunk egymásról, hogy egyszer már ideje a megismerkedésnek. Lássuk és győződjünk meg személyes tapasztalat alapján arról, hogy Török Pál ur különös felvilágosodottsága nem olyan-e, mint a székely ember teleg-ráfja, mely a megismerés után elcúlo dolog is?!

Uj hitelszövetkezet. A székelyföldi kirendeltség megbizottja Kiss Ernő ügy-buzgó támogatásával a Csiklapolcái Hitelszövetkezet f. hó 14-én megalakult. Az Orsz. Központi Hitelszövetkezet titkára Szozanski Mihály igen ügyesen és népszerűen megmagyarázván az alapszabályokat, konstatálta, hogy ezen szövetkezetbe aláíratkozott 64 egyén 110 üzletrészeül. Megválasztatták: az igazgatóságba: a központ részéről Csicszer Imre vármegyei aljegyző, a Szövetkezet részéről Imre János tanító, id. Pál János, Pál András, Szentes Gergely, András Ferencz, és Bács Károly. A felügyelő bizottságnak: a központ részéről Kiss Ernő, a Szövetkezet részéről: Gál Sándor Kálmán, Gegő István és Botár Károly felső. E két testület megalakulván, igazgatósági elnökönek Csicszer Imre, helyettes elnökönek Imre János tanító, felügyelő bizottsági elnökönek Kiss Ernő, pénztárnoknak Vizi József és könyvelőnek Buzás János kántortartató vállasztattak meg. Ezután elhatározta az igazgatóság, hogy a Szövetkezet üzlethelyisége egyelőre az elemi iskola egyik földszinti tanterme lesz; üzleti órai minden héten szombaton délután. A kölcsönök kamatlába 6 1/2 %, a betéteké 4 1/2 %. Együttal határozatba hozta a többi felszerelési tárgyak között egy 320 korona értékű pénzszekrény beszerzését is, 5 évi részletfizetésre. Hiszünk, hogy ezen hu-

mánus intézmény nemsokára az egész község lakosságára ki fogja terjeszteni jótékony hatását. Erre az igazgatóság előkelő és önzetlen tagokból álló igazgatósága garanciát is nyújt.

A budapesti székely diák-otthon érdekében megindított gyűjtés szép eredményel indult meg. Alig félév alatt a gyűjtött összeg meghaladja az 1400 koronát. Újabb adakoztak Hajnó Ignác 40. sz. gyűjtő-ívén: Hajnó Ignác 4 k., Dávid Péter 2 k., dr. Ujfalusi Jenő 1 k., Balázs Dénes 1 k., dr. Györgypál Domokos 2 k., Szigethy Gyula 2 k., dr. Tauber József 2 korona. Fogadják a nemes szívű adakozók hálás köszönetünket. *A budapesti székely diák-otthon szervező bizottsága.*

Mennyit dohányoznak a világon? Az angol dohánytermelők szaklapja érdekes kimutatást közöl a világ 12 nagyobb államának dohányfogyasztásától. A kimutatás nemcsak az egész fogyasztást tünteti föl, hanem azt az átlagot is, ami az egyes országok egy-egy lakójára jut. Az Egyesült Államok dohányfogyasztása évenként 440 millió font, fejenként 640 font, Németország 201.753,000 font, fejenként 344 font; Oroszország 150.224,000, fejenként 110 font; Franciaország 84.393,000, fejenként 216 font; Anglia 83.378,000, fejenként 196 font; Ausztria 78.755,000, fejenként 302 font; Magyarország 47.905,000, fejenként 242 font; Belgium 44.273,000, fejenként 621 font; Olaszország 34.549,000, fejenként 105 font; Mexikó 18.870,000, fejenként 139 font; Kanada 15.400,000, fejenként 274 font; Ausztrália 10.158,000, fejenként 259 font. — A legnagyobb átlag tehát Belgiumra jut: 621 font, a legkisebb Olaszországra: 105 font. — A tizenkét állam összes fogyasztása 1.209.678,000 font, ami az összes lakókra átszámítva, 279 font átlagot ad.

Meggyőződhet

árunk versenyképességéről, mert kőtésszerűleg megvettünk a **legnagyobb vászonszövőgyárak** egyikétől **10000 vég 30 rétes** legkisebb minőségű vásznot, tehát szállíthatunk minden magánfogyasztónak és viszontelárúsnak **legelsősorú rumburgát 84 cztm.** széles 5 ft 70 krjával **legelsőmabb batizvásznat 84 cztm.** széles 6 ft 10 krjával, eszerint **legelőbb 30 százalékkal olcsóbban mint bárki más, utánvét vagy a pénz előleges beklldése mellett**

Meg nem felelő árúért a pénz visszaadatik.

Senki el ne mulassza a soha vissza nem térő kedvező alkalmat!

MELLER EGYED,
„Hungária Vászonruház” Budapest,
V., Váci-kört 26. 3-10

HIRDETÉSEK
olcsó díjszabás mellett felvételnek a **KIADÓHIVATALBAN.**

Kászónjakabfalvi „Szent László forrás” CSIKMEGYÉBEN.

Égvényes, lődes, vasas, szénsavas gyógyvíz.

Tartalmaz egy liter vízben az országos m. kir. kémiai intézet és vegyikisérleti állomás elemzése szerint:

Kónsavas kaliumból	0'0283 grammot
Chlor kaliumból	0'0289 . . .
Chlor natriumból	0'0114 . . .
Kettes szénsavas natriumból	2'1760 . . .
Kettes szénsavas mázsból	1'6617 . . .
Kettes szénsavas vasálecából	0'0406 . . .
Timföldből	0'0066 . . .
Kovavávból	0'0790 . . .
Jódból	nyomokat.
Szállárd alkotó részek összege	4'0175 gramm
Szabad szénsav tartalma	1'7834 . . .
Fajsulya 15° C-nál	1'004 . . .

Mérték adó orvosi vélemények szerint a „Szent László forrás” vize az eroncsás üszetételénél, nevezetesen szénsavas égvényes és lődes sókban való gazdagságánál fogva kiváló jó hatású a levegő, emésztő és húgyelválasztó utak és szervek, mindeunemül hurutos bántalmak ellen.

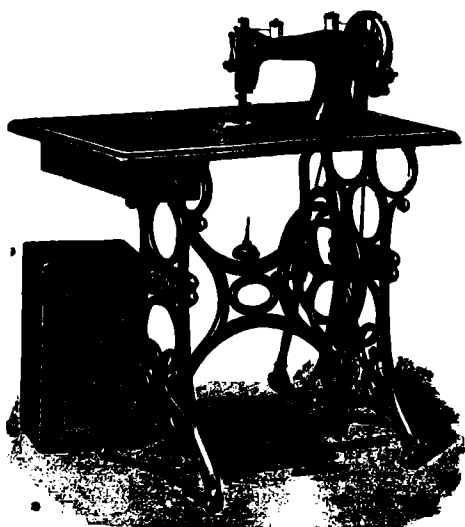
Vas és jódtartalma miatt kiváló előnnyel használható bármiféle eredeti vérszegénység ellen és alkoti, valamint fejlődési gyengeségeknél.

Gazdag szénsavtartalma egyrészt a szállárd alkotó oldhatóságát, a víz tartósságát, öszetételének állandóságát, másrészt ható anyagainak a szervezet által való feldolgoztatását biztosítja.

Tiszán, borral vagy gyümölcslével a „Szent László forrás” vize kellemes itató ital, amelynek élvezete bármikor, de kóros csiraktól való mentességre folytán, különösen járványos időben felette ajánlatos.

Kapható a „Szent László forrás” vize kezelőszegénél:

Csutak Albert és Bruza Jakabnál Kászónjakabfalván.
U. p. Kászónjafalu; vasúti állomás; Csikszentmárton és Kászónjafalu.

JAKAB JÖZSEF,

POLGÁRI- és EGYENRUHA-KÉSZÍTŐ
CSIKSZEREDÁN, FÜTÉR 320. SZ.

Bátor vagyok a nagyérdemű közönség b. tudomására hozni, hogy férfi-szabóüzletemben az

ÚJ SZEZON

alkalmával a legszebb és legjobb hazai gyártmányu gyapju és kamgaru szövetekből nagy raktárt rendeztem be, melyekből a legjutányosabb árak mellett, a legcsinosabb kivitelű férfi öltönyöket, valamint tavaszi kabátokat vagyok képes elkészíteni — a legrövidebb idő alatt, verseny árakban. — Továbbá ajánlom a nálam raktáron levő és óriási kelen-dőségnek örvendő Singer, karikahajós patent

VARRÓGÉPEKET

és szintén nálam beszerezhetők a gépekhez szükséges szajak, olajazók, csavarhuzók, hajak és mindenféle sz. tűk stb. felszerelések. Tiszti, legénységi, tűzoltói sapkákat s minden szereléseket raktáron tartok.

GYÖNÖS GYULA

... KÖNYVNYOMDA ... NYOMTATVÁNYRAKTÁR. CSIKSZEREDA. KÖNYV- ÉS ... PAPIRKERESKEDÉS.

Ajánlom a mélyen tisztelt közönség figyelmébe jól felszerelt könyvnyomdát, melyben minden e szakmához tartozó munkák elvállaltatnak, ugymint falragaszok, körlevelek, meghívók és eljegyzési kártyák, számlák, táncrendek, füzetek és folyóiratok, pénzügyi zárszámadások, névjegyek, gázsjelentések st. — Dusan felszerelt

Könyv- és Papirkereskedésben

olcsó árban kaphatók imakönyvek, olvasók; közönséges író-, csomagoló- és rajzpapírok, másoló kék és mindenféle színes selyempapírok. Tollak, vonalzó; fekete, másoló és mindenféle színes tinták. — Nagy választék üzleti és dobozos levélpapírok és borítékokban, stb.

Nyomtatvány-raktáromban

készletben tartok mindenféle hivatalos nyomtatványokat, községi és körjegyzők részére, jó minőségű papíron nyomtatva, a legújabb törvények és miniszteri rendeletek alapján. — Egyházi és iskolai nyomtatványok, u. m: felvételi, mulasztási és munkanaplók, iskolai bizonyítványok, keresztlevelek stb. stb.

Felhivom végül a mélyen tisztelt közönség figyelmét a kiadásomban megjelenő s immár harmadik évfolyomába lépett

SZÉKELYSÉG című hetenkint egyszer megjelenő politikai és közgazdasági lapra. Előfizetési ára egész évre nyolcz korona. — Nagy elterjedtségénél fogva kiválóan alkalmas hirdetések közlésére. Többszöri hirdetésnél nagy árkedvezmény.

Unió ügynökség és kereskedelmi vállalat!

ADÁS-VÉTELI KERESKEDELMI VÁLLALAT!

A nagyérdemű közönség igen régi óhaja, itt Erdélyben egy oly vállalat létesüljön, mely mindennemű adást és vételt, azelőtt alapokra támaszkodva, közvetítsen. Nagyra becsült közönségünk ezen kívánsága teljes mértékben jogosult, amennyiben eddig minden eladás és vétel hónapokig, sokszor évekig tartó meddő kutatással járt, rengeteg költséggel volt összekötve, a megkívántató eredményt azonban soha sem érte el. — Ugy a vevő, valamint az eladó közönség körében igen nagy ismerettségem lévén, indítatva éreztem magamat oly vállalat létesítésére, mely a nagyra becsült közönséget a vétel és eladás eddigi áldatlan körülményeitől megmenti. — Vállalatom kizárólagos céljával a nagyérdemű közönségnek a vételi, valamint az eladási ügyletek körül eddig minden esetben felmerült hosszas, meddő kutatástól, valamint aránytalanul nagy költségtől való megóvását tűztem ki. Alapítottam oly vállalatot, melynek működési köre oda irányul, hogy egy a vevőket, valamint az eladni szándékozókat nyilvánvártassam és ez által — igen természetesen — vállalatom közbejárása segítségével minden eladás és vétel a legrövidebb idő alatt lebonyolított nyer, megzabadosulunk a nagy költségektől s a hosszadalmas tapogatózás kellemetlenségeitől; ilyen úton egy a vevő, valamint az eladó félnek anyagilag csak előnyére válik. — Az „Unio ügynökség és kereskedelmi vállalat” külön e célra berendezett osztálya közreműködésével mindennemű ingatlanok: földbirtok, ház erdő és egyéb telkek vételét és eladását igen mérsékelt díjazás ellenében közvetíti; történik pedig az előforduló adásvételi ügyletek lebonyolítása akként, hogy az eladni szándékozó birtokosok, valamint venni akarók rendszeresen nyilvánvártott névsora minden érdeklődő pontosan körülírt óhajával kapcsolatosan előjegyzetvétn, igen rövid úton sikerülni fog két oly ur órintkezését lehetővé tennem, kiknek nálam bejegyzett óhaja teljesen megegyeznek.

Amennyiben vállalatom feunobb elősorolt ingatlanok adásvételén kívüli még termények, gyümölcsök, valamint házi állatok adásvételét is közvetíti; oly birtokosok, kik ingatlanukat maguknak megtartva, csak terményeiket vagy nevelt házi állataikat kívánják eladni, velem ugyancsak üzleti összeköttetésbe léphetnek; ezen esetekben is a legmértányosabb díjazás ellenében bonyolítok le minden rámbizott ügyletet. Földbirtokok, gyárak, malmok, bányák stb. bérbeadását is közvetítem. — Ház- és földbirtokosok részére igen előnyös amortizációs kölcsönöket eszközöl ki, valamint a már megszerzett birtokokon levő régi drága kölcsönök újabb olcsó kölcsönökre való konvertálása iránt is biztos eredménnyel járok közbe. — A nagybecsű érdeklődők névsorát üzletek, gyárak, malmok stb. adásvételére nagy számba tartom nyilván. Olcsó pénzkölcsönöket szerzek mezőgazdasági gépek, vagy bármely egyéb tárgyak vételére elősegítéséhez.

A legjobb gyártmányú mezőgazdasági gépeket ajánlom megvételre; továbbá technikai cikkkekben, gép-szajjakban és olajokban a legjobb nevű gyároknak készítményét; meglevő régi gépek kicserélését kieszközölöm. — Kézipén., valamint részletfizetés ellenében pénzeszközöket, automobilo, motoros és gyszertár kerékpárok, varró és írógépek, batorok, hangszerek, fali képek, vadászfegyverek, valamint ékszeres beszerzését a legkellősebb feltételek mellett közvetítem; házi könyvtárak részletfizetésre történendő berendezését is elvállalom. — Bármiféle itt meg nem említett birtok, vagy kereskedők részére szükséges árucikkelt iránt megbízást elfogadok és a legrövidebb idő alatt nagybecsűlt pártolóm minden kívánságának pontosan teszok eleget. — Biztosítási ügyleteket: élet, tűzkár, balonot, szóval mindennemű biztosítás megkötését a biztosítandó fél érdekei feltétlen megóvásával igytem elő. — Biztosítások, vagy az adás-vétel bármely ágazata körül felmerülhetős peres ügyekhez vagy egyezkedésekhez jogi tanácsadóm közbejöttét a lehetőségig eredményes intézkedése biztosítása mellett elvállalom. — Bármely irányban történő kérdézőskö-désre szivesen szolgálok részletes felvilágosítással, mely teljesen díjtalanul történik.

Helyi ügynököket minden helységben alkalmazok.

Unio Ügynökség és Kereskedelmi Vállalat

Brassóban, Kapu-utca 16-ik szám.

Unio ügynökség és kereskedelmi vállalat!

Pártoljuk a magyart

s vegyünk csakis Magyarországbán.

Egy nagy amerikai gyár tönkrehajtása folytán azon helyzetbe jutottam, hogy az alant felsorolt 40 darab szabadalmazott amerikai ezüst árukat melyon leszállított aron potem 6 frt. 40 krért szállíthatom bárkinck és pedig.

- 6 drb amerikai szabadalmazott ezüst asztali kés valódi angol pengével
- 6 drb amerikai szabad. ezüst evővilla egy darabból
- 6 drb amerikai szabad. ezüst evőkánál
- 12 drb amerikai szabad. ezüst kávéskarál
- 1 darab amerikai szabad. ezüst leves merítő kanál
- 1 darab amerikai szabad. ezüst tejmerítő kanál
- 6 darab angol „Viktoria” pohártálca
- 1 darab remek asztali gyertyatartó.

40 darab összesen csak 6 frt. 40 krért ezen tárgyak ez előtt 40 forintba kerültek. Az amerikai patent ezüst egy teljeseu schör fém belől is, melyét jól állást vállalok.

Megrendelhetők utánvét mellett.

Neumann József-nél

Budapesten, VIII., Örömvölgy-utca 16.

Konyhakészlet

5 darab eolingeni pengéjű kés és 1 darab eszeletelő villa csak 4 kor. 50 Allér.

6 darab zománcozott fazék és 6 darab lábas különböző nagyságnak csak 5 kor. 90 Allér.

Egy valódi Roskopfóra kétévi jótállás mellett csak 5 korona.

Legfinomabb kivittelt igen ezéleserű villanyvilágításu zseblámpa csak 3 korona.

Teljes dohányó készlet csak 5 koronába kerül és pedig 1 finom u. tajtélpipa kínai ezüst foglalattal 1 hosszaváló pipaszár 1 célszerű dohány aszókö 1 gyufatartó 1 tajték ezivarazópóka 1 ezivartárcsa 1 házi pipa szárral együtt 1 tajték ezivarazópóka 1 ezivarvágó 1 ezivarhamutartó 10 drb összesen.

4 és fél kiló körülbelül 50 drb különböző illatu finom pipere szappan csak 5 kor.